

Στην παρούσα ενότητα παρέχονται πληροφορίες για τα ειδικά δικαστήρια στη Γερμανία.

Ειδικά δικαστήρια

Δικαστήρια εργατικών διαφορών

Τα δικαστήρια εργατικών διαφορών (Arbeitsgerichte) κρίνουν τις διαφορές εργατικού δικαίου που απορρέουν από συμβατικές σχέσεις μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών (ατομικό εργατικό δίκαιο). Κρίνουν επίσης διαφορές μεταξύ των μερών συλλογικής σύμβασης εργασίας, όπως των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των οργανώσεων των εργοδοτών (συλλογικό εργατικό δίκαιο), καθώς και μεταξύ εργοδοτών και συμβουλίου εργαζομένων.

Τα δικαστήρια εργατικών διαφορών (ως δικαστήρια των ομόσπονδων κρατών) είναι πρωτοβάθμια δικαστήρια. Δικαστικός σχηματισμός του δικαστηρίου εργατικών διαφορών είναι το τμήμα. Το τμήμα αποφαίνεται καταρχήν συντιθέμενο από έναν επαγγελματία δικαστή ως πρόεδρο και δύο λαϊκούς δικαστές, ο ένας εκ των οποίων διορίζεται από τους κύκλους των εργαζομένων και ο άλλος από τους κύκλους των εργοδοτών. Ορισμένες αποφάσεις εκτός της προφορικής διαδικασίας λαμβάνονται από τον πρόεδρο χωρίς τη σύμπραξη των λαϊκών δικαστών.

Τα δευτεροβάθμια δικαστήρια εργατικών διαφορών (Landesarbeitsgerichte) (επίσης δικαστήρια των ομόσπονδων κρατών) αποφασίζουν επί ένδικων μέσων κατά αποφάσεων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων εργατικών διαφορών. Και στην περίπτωση αυτή, τα τμήματα συντίθενται από έναν επαγγελματία και δύο λαϊκούς δικαστές, έναν από τους κύκλους των εργαζομένων και έναν από τους κύκλους των εργοδοτών.

Σε τελευταίο βαθμό αποφαίνεται σε ομοσπονδιακό επίπεδο το [Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών](#) (Bundesarbeitsgericht). Τα τμήματα του εν λόγω ανώτατου δικαστηρίου συντίθενται από έναν πρόεδρο, δύο ακόμη επαγγελματίες δικαστές και δύο λαϊκούς δικαστές, έναν από τους κύκλους των εργαζομένων και έναν από τους κύκλους των εργοδοτών.

Διοικητικά δικαστήρια

Τρεις διαφορετικοί κλάδοι των δικαστηρίων είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο των διοικητικών αποφάσεων: τα γενικά διοικητικά δικαστήρια, τα δικαστήρια κοινωνικής ασφάλισης και τα φορολογικά δικαστήρια. Κοινό χαρακτηριστικό τους αποτελεί το γεγονός ότι υποχρεούνται να εφαρμόζουν το ανακριτικό σύστημα. Στο ανακριτικό σύστημα βασίζεται η υποχρέωση των δικαστηρίων να ερευνούν αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης (δηλαδή όχι μόνον κατόπιν αιτήματος διαδίκου ή εξ αφορμής των προσκομιζόμενων από τους διαδίκους αποδείξεων), επειδή η ουσιαστική ορθότητα των δικαστικών αποφάσεων άπτεται του δημοσίου συμφέροντος.

Γενικά διοικητικά δικαστήρια

Τα γενικά διοικητικά δικαστήρια υποδιαιρούνται σε τρεις βαθμούς.

Πρώτος βαθμός: διοικητικά πρωτοδικεία (Verwaltungsgerichte)

Δεύτερος βαθμός: διοικητικά εφετεία των επιμέρους ομόσπονδων κρατών (Oberverwaltungsgerichte ή Verwaltungsgerichtshöfe)

Τελευταίος βαθμός: [Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο](#) (Bundesverwaltungsgericht).

Σε πρώτο βαθμό αρμόδια είναι καταρχήν τα **διοικητικά πρωτοδικεία**. Τα διοικητικά εφετεία είναι κατά κύριο λόγο δικαστήρια ένδικων μέσων τα οποία ελέγχουν τις αποφάσεις των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων από νομική και ουσιαστική άποψη. Με ελάχιστες εξαιρέσεις, το Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο είναι αναιρετικό δικαστήριο.

Τα **γενικά διοικητικά δικαστήρια** είναι καταρχήν αρμόδια για όλες τις διαφορές μεταξύ των διοικουμένων και της διοίκησης που αφορούν την ορθή εφαρμογή των διοικητικών νόμων και τις διοικητικές πράξεις. Αντί των διοικητικών δικαστηρίων αρμόδια είναι τα τακτικά δικαστήρια όταν η διοίκηση δεν άσκησε δημόσια εξουσία αλλά ενήργησε ως ιδιώτης στην υπό κρίση διαφορά. Το ίδιο ισχύει για κάθε διαφορά που ανακύπτει από την εν λόγω δραστηριότητα. Επιπλέον, εξαιρούνται από την αρμοδιότητα των γενικών διοικητικών δικαστηρίων όλες οι διαφορές για τις οποίες, βάσει νομοθετικής ρύθμισης, είναι αρμόδιο άλλο δικαστήριο [π.χ. το φορολογικό δικαστήριο (Finanzgericht), το δικαστήριο κοινωνικής ασφάλισης (Sozialgericht) ή τα τακτικά δικαστήρια]. Δικαστικοί σχηματισμοί των διοικητικών δικαστηρίων είναι τα τμήματα, τα οποία συντίθενται κατά κανόνα από τρεις επαγγελματίες δικαστές και δύο λαϊκούς δικαστές. Τα τμήματα του διοικητικού εφετείου συντίθενται συνήθως από τρεις επαγγελματίες δικαστές. Τα τμήματα του Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου συντίθενται καταρχήν από πέντε επαγγελματίες δικαστές. Στα διοικητικά δικαστήρια οι υποθέσεις μπορούν να ανατίθενται σε μεμονωμένους δικαστές.

Δικαστήρια κοινωνικής ασφάλισης

Τα δικαστήρια κοινωνικής ασφάλισης υποδιαιρούνται, όπως και τα γενικά διοικητικά δικαστήρια, σε τρεις βαθμούς με αντίστοιχη κατανομή αρμοδιοτήτων. Τα δικαστήρια κοινωνικής ασφάλισης (Sozialgerichte) είναι καταρχήν αρμόδια σε πρώτο βαθμό. Δικαστήρια ένδικων μέσων είναι τα 14 εφετεία κοινωνικής ασφάλισης των ομόσπονδων κρατών (Landessozialgerichte), ενώ το [Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Κοινωνικής Ασφάλισης](#) (Bundessozialgericht) είναι, με ελάχιστες εξαιρέσεις, αναιρετικό δικαστήριο.

Τα δικαστήρια κοινωνικής ασφάλισης είναι κυρίως αρμόδια για διαφορές που αφορούν την κοινωνική ασφάλιση (ασφάλιση συνταξιοδότησης, ατυχήματος, ασθενείας και μόνιμης μέριμνας/περίθαλψης), την ασφάλιση ανεργίας, τη βασική ασφάλιση για τα άτομα που αναζητούν εργασία και την κοινωνική πρόνοια (ιδίως κοινωνική αρωγή, παροχές δυνάμει του νόμου περί παροχών σε αιτούντες άσυλο και ορισμένα ζητήματα δικαίου των βαριά αναπήρων). Τα τμήματα, ως δικαστικοί σχηματισμοί των δικαστηρίων κοινωνικής ασφάλισης, συντίθενται από έναν επαγγελματία δικαστή και δύο λαϊκούς δικαστές. Τα τμήματα, ως δικαστικοί σχηματισμοί των εφετείων κοινωνικής ασφάλισης των ομόσπονδων κρατών και του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου Κοινωνικής Ασφάλισης, συντίθενται από τρεις επαγγελματίες δικαστές και δύο λαϊκούς δικαστές.

Φορολογικά δικαστήρια

Φορολογικά δικαστήρια είναι τα πρωτοβάθμια φορολογικά δικαστήρια και το [Ομοσπονδιακό Φορολογικό Δικαστήριο](#) (Bundesfinanzhof), το οποίο ενεργεί ως αναιρετικό δικαστήριο. Στην αρμοδιότητα των φορολογικών δικαστηρίων εμπίπτουν κατά κύριο λόγο διαφορές που αφορούν προβλεπόμενες από την ομοσπονδιακή νομοθεσία δημόσιες εισφορές, φόρους και δασμούς. Οι δικαστικοί σχηματισμοί του φορολογικού δικαστηρίου αποτελούνται από τρεις επαγγελματίες δικαστές και δύο λαϊκούς δικαστές. Τα τμήματα του Ομοσπονδιακού Φορολογικού Δικαστηρίου συντίθενται καταρχήν από πέντε επαγγελματίες δικαστές. Στα φορολογικά δικαστήρια οι υποθέσεις μπορούν να ανατίθενται σε μεμονωμένους δικαστές.

Άλλα ειδικά δικαστήρια

[Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο](#) (Bundesverfassungsgericht)

Το **Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο** μεριμνά για την τήρηση του Συντάγματος (Grundgesetz) σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Οι αποφάσεις του βασίζονται αποκλειστικά στο Σύνταγμα. Οι περισσότερες διαδικασίες ενώπιον του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου αφορούν συνταγματικές προσφυγές. Οι εν λόγω προσφυγές ασκούνται από πολίτες που επικαλούνται προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους μέσω δικαστικής απόφασης, διοικητικού μέτρου ή νόμου. Συνταγματική προσφυγή είναι κατά κανόνα παραδεκτή μόνον εάν όλα τα άλλα αρμόδια δικαστήρια έχουν επιληφθεί ανεπιτυχώς, δηλαδή κατά αποφάσεων τελευταίου βαθμού. Μόνο κατ' εξαίρεση μπορεί να ασκηθεί συνταγματική προσφυγή ευθέως κατά νόμου. Υπάρχουν και άλλοι τύποι διαδικασιών. Αυτές περιλαμβάνουν, ιδίως, τον αφηρημένο και τον συγκεκριμένο έλεγχο της συνταγματικότητας νόμων, καθώς και διαδικασίες προκειμένου να διαπιστωθεί αν τα συνταγματικά όργανα υπερέβησαν τις αρμοδιότητές τους. Ορισμένες αποφάσεις του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου μπορούν να αναπτύξουν ισχύ νόμου. Το δικαστήριο συγκροτείται σε δύο ολομέλειες, καθεμία εκ των οποίων συντίθεται από οκτώ δικαστές. Το δικαστήριο αποφαίνεται σε τμήματα, καθένα εκ των οποίων συντίθεται από τρεις δικαστές, ή σε ολομέλεια· στις περισσότερες περιπτώσεις χωρίς προφορική διαδικασία.

Συνταγματικά δικαστήρια των ομόσπονδων κρατών (Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichtshöfe)

Τα συνταγματικά δικαστήρια των ομόσπονδων κρατών είναι τα συνταγματικά δικαστήρια των αντίστοιχων ομόσπονδων κρατών. Αποφαίνονται κυρίως επί συνταγματικών διαφορών σύμφωνα με τη νομοθεσία του ομόσπονδου κράτους, η οποία ρυθμίζει επίσης τη σύσταση, τη διοίκηση και την αρμοδιότητά τους.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών](#)

[Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο](#)

[Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Κοινωνικής Ασφάλισης](#)

[Ομοσπονδιακό Φορολογικό Δικαστήριο](#)

[Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/05/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.